

**Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově
Královéhradecký kraj - Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Město Trutnov – Městský úřad Trutnov
Obec Horní Maršov
Správa Krkonošského národního parku
Veselý výlet**

*si Vás dovolují pozvat na celostátní seminář
k problematice lidového stavitelství*

**Vliv odchodu původního obyvatelstva a změn životního
stylu venkova na současnou stavební podobu a
perspektivy historických vesnických sídel**

**který se uskuteční
ve dnech 12. – 14. září 2012
v Horním Maršově, okr. Trutnov**

Předpokládaný program a časový rozvrh semináře

• **Středa 12. 9. :**

- 9.00 – 13.00 příjezd a ubytování účastníků
- 9.00 – 13.00 prezence v předsálí výtvarného sálu Základní školy
- 13.00 – 13.30 slavnostní zahájení semináře
- 13.30 – 18.30 I. blok jednání
- 18.30 – 19.30 společná prohlídka Horního Maršova
- 19.30 – 20.00 večeře v jídelně Základní školy
- 20.00 – 24.00 diskusní večer ve výtvarném sále Základní školy

• **Čtvrtek 13. 9. :**

- 8.30 – 19.00 exkurze – za historickou venkovskou zástavbou Krkonoš
doprava zajištěna autobusy, společný oběd v průběhu exkurze
- 19.00 – 20.00 večeře v jídelně Základní školy
- 20.00 – 24.00 společenský večer v sále hotelu U zámku

• **Pátek 14. 9. :**

- 8.30 – 13.30 II. blok jednání a zakončení semináře
- 13.30 – 14.30 oběd v jídelně Základní školy

Základní organizační informace pro účastníky

• **Datum konání:**

středa 12. – pátek 14. září 2012 – pro účastníky semináře ze vzdálenějších míst a ze zahraničí nabízíme možnost ubytování již od úterý 11. září (nutno uvést v přihlášce)

• **Místo konání:**

Horní Maršov – výtvarný sál místní Základní školy, nepřehlédnutelná budova školy je situována stranou hlavní komunikace nedaleko centra obce poblíž kostela, Horní Maršov je typická historická krkonošská řadová lánová ves rozložená v údolí řeky Úpy založená patrně někdy ve 2. polovině 13. století (první písemná zmínka je z r. 1466), dnes je významným rekreačním, společenským a kulturním střediskem s infocentrem a galerií Veselý výlet a turistickým východiskem do východní části Krkonoš

• **Ubytování:**

Penziony Pod Třešňovkou, Kneifel, U Hlaváčů a Hotel U zámku – všechna jmenovaná ubytovací zařízení jsou situována nedaleko od sebe přímo ve středu obce poblíž Obecního úřadu, ubytování je ve 2-4 lůžkových pokojích v ceně 350-400 Kč - osoba/noc se snídaní, budova Základní školy je vzdálena cca 400 m

• **Stravování:**

snídaně – v ubytovacích zařízeních v rámci ceny

obědy a večeře – společně v jídelně Základní školy + během exkurze, cenové relace 60-80 Kč (stravenky budou distribuovány při prezenci dle individuální závazné objednávky)

• **Doprava:**

vlastními dopravními prostředky – Horní Maršov leží na frekventovaném hlavním silničním tahu z Trutnova do Pece pod Sněžkou, respektive na Horní Malou Úpu – Pomezí boudy a do Polska, jedná se o jednu ze dvou nejdůležitějších přístupových komunikací do nitra Krkonoš, parkovací plochy jsou součástí jednotlivých ubytovacích zařízení

autobusem – Horní Maršov má poměrně dobré autobusové spojení s cca 15 km vzdáleným Trutnovem, kam lze dojet jak autobusem tak vlakem

• **Účastnický poplatek:**

200,- Kč – bude vybírán při prezenci

(poplatek bude použit především k uhrazení nákladů na organizační a technické zabezpečení akce apod., ubytování a stravu si dle závazné objednávky hradí účastníci individuálně)

Tématické zaměření semináře

Již od roku 1994 organizuje Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, společně s územními pracovišti NPÚ, odborné semináře tematicky zaměřené na problematiku poznání, ochrany a rehabilitace lidového stavitelství, vesnických sídel a kulturní krajiny venkova, na jejichž pořádání se podílejí rovněž místně příslušné orgány státní správy a samosprávy i další instituce. Snahou pořadatelů těchto dnes už tradičních setkání specialistů památkářů, muzejníků, architektů, národopisců, pracovníků ochrany přírody i jiných příbuzných organizací a oborů, včetně zástupců krajů, měst a obcí, je zprostředkovat nové poznatky i praktické zkušenosti v širokém mezioborovém spektru a vytvořit tak platformu pro vzájemně přínosnou komunikaci a sjednocení názorů na některé sporné otázky.

Téma letošního semináře – Vliv odchodu původního obyvatelstva a změn životního stylu venkova na současnou stavební podobu a perspektivy historických vesnických sídel – je dlouhodobě aktuální, ale stále poněkud opomíjené a nedostatečně řešené. Přitom politické, ekonomické, sociální a kulturní změny, probíhající z historického hlediska ve velmi krátkém časovém úseku s různou intenzitou od konce 2. světové války, zasáhly venkov, venkovská sídla a jejich obyvatelé z celospolečenského pohledu asi nejsilněji a nejradikálněji.

Hluboká násilná transformace hospodářského systému, zásadní proměny v pozemkové držbě a vlastnických vztazích spojené s rozkladem sociální struktury a přerušением kulturní kontinuity vesnice uskutečňované po roce 1948 znamenaly velice rychlý a nevratný konec tradičního života a obrazu venkova i kulturní krajiny. K tomu je nutno přičíst nucenou výměnu, respektive vysídlení původních obyvatel na rozsáhlých územích až třetiny plochy Čech a Moravy v poválečných letech, ať už z důvodu odsunu německého obyvatelstva, vytvoření širokého pohraničního pásma nebo vzniku rozlehlých vojenských prostorů.

Po roce 1989 dochází k dalším pronikavým změnám venkova, způsobených jednak opětovnými zvraty v majetkové struktuře a později rovněž začleněním našeho státu do společného hospodářského prostoru v rámci rozšířené Evropské unie se všemi pozitivy a negativy tohoto kroku. Důsledkem uvedeného vývoje jsou mimo jiné útlum a poměrně značná proměna preferovaných komodit v zemědělské výrobě (dopady zemědělské politiky Evropské unie), nepříznivé demografické tendence (ztráta pracovních příležitostí), diskriminační finanční a administrativně správní politika státu aj., jež v souhrnu znamenají v poválečné historii již druhý výrazný zásah do způsobu života zdejších obyvatel. Tyto dlouhodobé trendy se pochopitelně rovněž opět podstatně promítly do stavební podoby vesnických sídel i tvárnosti kulturní krajiny. Konkrétně jde zejména o ještě znatelnější příklon k městské formě bydlení, živelný nekontrolovaný vznik jednak průmyslových zón a jednak především satelitních obytných souborů postrádajících jakoukoliv urbanistickou koncepci a dále o obecně chaotickou a architektonicky podřadnou, nevzhlednou intenzivní stavební aktivitu i v tomto duchu realizované úpravy starších stávajících staveb, zcela rezignující na inspiraci původní vesnickou architekturou. Výsledkem je postupná zřetelná proměna jedinečného prostředí vesnic i krajiny venkova, ztráta jejich autenticity, přívětivosti, osobitosti i malebnosti, estetická devastace, patrný úbytek památkového potenciálu a evidentní bezradnost v řešení přístupu k dalšímu rozvoji venkovského prostoru.

Smyslem a záměrem semináře by mělo být pokusit se hledat příčiny současné nepříliš radostné reality stavební podoby našeho venkova a na druhé straně se rovněž zabývat východiskem z této situace, naznačit možné cesty a způsoby na zachování architektonického i urbanistického dědictví a kulturní identity vesnických sídel, smysluplného využití a začlenění historické zástavby do současného života i kultivaci nové stavební tvorby na venkově, popřípadě v širší perspektivě vyvolat diskusi k těmto důležitým otázkám.

Instrukce pro autory příspěvků

- délka referátu maximálně 20 minut
- délka diskusního příspěvku maximálně 5 minut
- žádáme autory referátů, aby na přihlášce stručně charakterizovali zaměření svého příspěvku a současně uvedli své požadavky na zajištění projekční techniky
- vybavení projekční technikou – počítačový dataprojektor
- autoři referátů své příspěvky na elektronických nosičích předají v průběhu semináře, popřípadě v jiném dohodnutém termínu pořadatelům k přípravě sborníku, příspěvky nejsou honorovány a sborník je distribuován zdarma

Podrobný program semináře s uvedením dalších informací a pokynů bude všem účastníkům zaslán po obdržení a zpracování přihlášek. Pořadatelé si vyhrazují právo na případné změny v programu a organizaci semináře

Prosíme o vyplnění a zaslání obou typů přihlášek (word i excel)

Přihlášky a eventuální dotazy zasílejte a směrujte na následující kontaktní adresu:

*PhDr. Pavel Bureš, Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze
Valdštejnské nám. 3, 118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: 257 010 255, mobil: 724 663 562
e-mail: bures@up.npu.cz*

Jako každoročně se pořadatelé těší na Vaši účast!